

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.600/2019/5.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Molnár Tibor Tamás bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Jakab Sándor ügyvéd

Az alperes:

alperes neve

Az alperes képviselője:

Dr. Ritócz Diána kamarai jogtanácsos

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.122/2018/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 9.P.21.882/2017/13.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 406.200 (négy százhatvan-hat-hatvanöt) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2014. szeptember 5-én utasként részese volt egy, az M7-es autópályán történt közúti balesetnek. A baleset bekövetkezését közvetlenül megelőzően rövid időtartamú videofelvételt készített egy mobiltelefonnal. A felvételen az látható, hogy egy, a megengedett sebesség többszörösével haladó gépjárműben ülnek, a felvétel a száguldást örökíti meg és azon részben az látható, hogy a száguldás közben a gépjármű sebességmérője mekkora sebességet mutat. A felvétel végén látható, hogy a gépjármű felborul. A felperes a baleset során súlyosan megsérült.
- [2] A baleset bekövetkezését követően a gépjármű vezetőjével szemben büntetőeljárás indult, ennek során a rendőrség a mobiltelefont, mint bizonyítékot lefoglalta. A vádlottat közúti baleset okozásának vétsége miatt jogerősen elítélték. Az ítélet indokolásában többek között az is szerepelt, hogy a vádlott a balesetet megelőzően 334 km/h sebességgel is közlekedett. A felperes önmagában a lefoglalás és a felvétel büntetőeljárásban történő felhasználása ellen nem emelt kifogást.
- [3] Az alperes a nyomozás befejezését követően a vádemelési javaslatról történő közlés keretében 2015. január 19-én a videofelvétel egy részét feltette a ... oldalra. Ehhez az alperes nem kért engedélyt a felperestől. A felvételt több internetes platform, oldal átvette, az rengeteg kattintást (megtekintést) vonzott az interneten.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a felvétel hozzájárulása nélküli közzétételével megsértette szerzői jogát, valamint az emberi méltósághoz és lelki egészséghez fűződő személyiségi jogait is. A lelki egészséghez való jog megsértése megállapítása iránti kérelmet azzal indokolta, hogy a felvételhez az interneten olyan kommentek társultak, amelyek súlyosan sértették becsületét, jóhírnevét, amely számára lelki sérelmeket okozott. A szerzői jogsértés tekintetében előadta, hogy az alperes a hozzájárulása nélkül tette közzé a felvételt, valamint tette lehetővé annak mások általi átvételét. A felperes szerint a felvétel szerzői jogi műnek minősül, amelynek felhasználásához az alperesnek ki kellett volna kérnie az ő hozzájárulását, de ezt elmulasztotta. A felperes szerint súlyos hátrány érte azzal, hogy elesett a saját döntés alapján történő felhasználás és az ebből származó anyagi előny elérésének lehetőségétől. Keresetében ennek megfelelően kérte, hogy a bíróság a jogsértés megállapítása mellett az alperest tiltsa el a további jogsértéstől és kötelezze elégtétel adására. Kérte továbbá az alperest kötelezni, hogy fizessen meg részére elmaradt vagyoni előny címén 3.562.015 forintot, valamint sérelemdíj címén további 500.000 forintot.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perkoltségben való marasztalását kérte, vitatta a kereset jogalapját és összecszerűségét. Védekezése szerint a felperes által készített felvétel nem esik szerzői jogi védelem alá, mert annak eredeti, egyéni jellege hiányzik. A felperes által készített felvétel közzétett része a büntetőeljárás során a vádemelési javaslatról szóló közlemény részeként került közzétételre a rendőrség portálján. A közzétételt megelőzően az ügyészséggel is egyeztetett, amely a közzétételt engedélyezte. A felvételt nem tüntette fel a sajátjaként, hiszen közölték, hogy azt a jármű utasa készítette. Közvetlenül a sajtó részére a felvételt nem adta át, a rendőrségi portálon a felvételhez hozzászólásokat nem engedélyezett.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a felperes által készített felvétel nem esik szerzői jogi védelem alá, mert az az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat, valamint a felhasználásukhoz kapcsolódó teljesítményeket részesíti védelemben. A szerzői jogi védelem feltétele az alkotás egyéni, eredeti jellege, a jelen esetben azonban nem gondolatok egyéni, eredeti formában való megjelenítéséről van szó, a felvétel nem minősül szerzői jogi értelemben alkotásnak, ezért szerzői jogi védelem alá nem eshet. Így nem sérülhetett a szerzőnek a szerzői műhöz fűződő személyiségi joga sem.
- [7] Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a felperes még előadást sem tett arról, hogy mit tett a felvétel hasznosítása érdekében és az sem volt bizonyított, hogy saját felhasználás esetén is olyan nézettséget ért volna el a felvétellel, mint ami a rendőrségi portálon történő közzététel okán keletkezett. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes a felvétel közzétételével a 26/2003. (VI.26.) BM-IM együttes rendeletben foglaltaknak megfelelően járt el. A további internetes oldalak vagy sajtószervek által engedélyezett hozzászólások kapcsán az alperest felelősség nem terheli.
- [8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 1. § (1) bekezdése, (2) bekezdés g) pontja és (3) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a perbeli felvétel audiovizuális műként alkotásnak minősül-e és így szerzői jogvédelem alá esik-e. Rögzítette, hogy a műnek, mint eredménynek az irodalom, a tudomány vagy a művészet területére kell esnie, illetve, hogy a szerző szellemi tevékenysége folytán olyan egyéni, eredeti külső és belső formát kell öltenie, amelynek egyéni jellege van, amely a művet minden más alkotástól megkülönbözteti. Nyilvánvaló, hogy közhelyszerű megoldás nem elegendő az egyéni jelleg megállapításához, szükséges egy minimális színvonal, amely műtípusonként eltérő lehet. Az egyéni, eredeti jellegnek és így a szerző alkotó, szellemi tevékenységének ki kell fejeződnie a műben, enélkül alkotásról nem lehet szó.
- [9] A másodfokú bíróság álláspontja szerint, a mobiltelefonnal készített videofelvétel önmagában nem olyan szellemi termék, amely szerzői jogi védelem alá esik. A felperes egy „nyers” felvételt készített el, közben és utólag sem végzett olyan szellemi tevékenységet (vágás, szerkesztés), amely azt más hasonló felvételektől megkülönböztette volna. Összességében megállapítható, hogy a kérdéses felvétel nem hordozza egy szerzői mű alapvető jegyeit, hiányzik belőle a szellemi teljesítmény, amely egyénivé, eredetivé és így alkotássá tenné. Az Szjt. 1. § (3) bekezdése, amely szerint a védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől, vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől, csak akkor alkalmazható, ha a korábbiak szerint meghatározott alkotásról van szó. A perbeli felvétel nem éri el az alkotás szintjét, ezért szerzői jogi védelmet nem élvez, így a szerzői jog megsértésére alapozott kereseti kérelem alaptalan. A felperes második kereseti kérelmével kapcsolatban a másodfokú bíróság rögzítette: annak megjelölt alapja az volt, hogy a felvételt átvevő honlapokon közzétett kommentek sértették a felperes személyiségi jogait, az alperes felelősségét pedig a felperes arra alapozta, hogy a felvételt szerzői jogainak megsértésével tette hozzáférhetővé mások számára. Mivel azonban szerzői jogsértés nem volt megállapítható, a felvétel közzététele nem volt jogellenes magatartás, így a sérelemdíj iránti igény is alaptalan.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a keresetének való helytadás érdekében. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Szjt. 1. § (1), (2) és (3) bekezdéseit. Az alperes a szellemi tulajdonát képező felvételeket engedélye nélküli felhasználta, ezzel a magatartásával megfosztotta a felvétel hasznosításának lehetőségétől. A

felvétel attól, hogy azon látható volt az elért maximális, 334 km/h sebesség, egyedi jelleget kapott és beazonosíthatóvá vált. A technikai fejlődés során újabb és újabb digitális felületek válnak hozzáférhetővé, egyfajta „paradigmaváltás” következett be, rövid felvételekkel is művészi eredmény érhető el, vagyis a jelen esetben kétségtelenül szerzői mű jött létre. Az ilyen felvételekkel az interneten komoly nézettség és ezzel együtt akár vagyoni előny is elérhető.

- [11] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy szerzői jogsértést nem követett el, a felperes személyiségi jogait nem sértette meg, magatartása összhangban állt a 26/2003. (VI.26.) BM-IM együttes rendeletben foglaltakkal a büntetőeljárásról való tájékoztatás körében.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [12] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét nem találta alaposnak.
- [13] Az Szjt. 1. § (1) bekezdése szerint a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat. A (2) bekezdés alapján szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása; ilyen alkotásnak minősül különösen a filmalkotás és más audiovizuális mű (g) pont). A (3) bekezdés értelmében a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg; a védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőtől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.
- [14] A fenti rendelkezések alapján megállapítható, hogy a szerzői jog az olyan alkotást védi, amelynek egyéni, eredeti jellege van. Képfelvétel esetén ez azt jelenti, hogy nem a rögzített tartalom, hanem a rögzítés módja, a tartalmi és formai elemek kifejezésének egyéni, eredeti jellege alapozhatja meg a jogvédelmet.
- [15] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szerzői jogi védelem tárgya a gondolatok egyéni, eredeti formában való megjelenítése és nem az annak alapjául szolgáló tartalom.
- [16] A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróság azon álláspontjával, mely szerint önmagában a mobiltelefonnal készített videofelvétel eleve nem lehet olyan szellemi termék, amely szerzői jogvédelem alá esik. Ebben a körben egyetértett a felülvizsgálati kérelem azon érvelésével, hogy a mindennapi élet részévé váló mobiltelefon és az azon készített felvételek megjelenhetnek az önkifejezés eszközeként, ezért a mobiltelefonon készített felvételt önmagában a rögzítés eszközére figyelemmel nem lehet kizárni a szerzői jogi védelem alól.
- [17] Az adott esetben a felperes a perben és a felülvizsgálati kérelmében csupán azon az alapon állította, hogy a perbeli felvétel egyéni, eredeti műnek minősül és az ő szellemi tevékenységéből fakad, hogy azt ő alkotta és a videofelvétel beazonosítható. A felperes ugyanakkor a perben és a felülvizsgálati kérelmében is hangsúlyosan azzal érvelt, hogy az egyre túlexponáltabb ingereket kereső társadalomban az extremitást megjelenítő tartalmak kifejezetten népszerűek és extra nézettségi adatokat mutatnak. Sérelme valójában az volt, hogy az alperes elvette tőle a felvétel hasznosításának lehetőségét azzal, hogy a felvételt maga hozta nyilvánosságra a saját internetes oldalán. A felperesnek ez az érvelése a perbeli felvétel szerzői jogi védelmének megállapítását nem teszi lehetővé. A felperes az alperes sérelmezett magatartásával összefüggésben más jogcímen keresetet nem terjesztett elő, a jogerős ítéletnek a személyhez fűződő jogainak sérelmével kapcsolatos keresetet elutasító álláspontját, pedig felülvizsgálati kérelmében maga sem vitatta.
- [18] Miután a perben nem nyert igazolást, hogy a felperes által készített felvétel az Szjt. 1. § (2) bekezdés g) pontja alapján szerzői jogvédelem alá eső műnek minősül, a jogerős ítélet a szerzői jogsértés megállapítására irányuló keresetet jogszabálysértés nélkül utasította el. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[19] 1999. évi LXXVI. törvény 1. §

Záró rész

- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával bírálta el.
- [21] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései szerint megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [22] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2020. október 14.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző